

Criteris de citació bibliogràfica

Sumari

Preàmbul	2
Identificació del document	3
Autoria	3
Autor personal.....	3
Editor literari, compilador o coordinador	3
Entitats.....	3
Autoria desconeguda.....	4
Títol	4
Edició	5
Peu editorial	5
Lloc de publicació	5
Editor o editorial	6
Data de publicació	6
Col·lecció	7
Número normalitzat	7
Monografies	8
Llibres.....	8
Parts d'una monografia	8
Normes	9
Catàlegs comercials.....	9
Publicacions en sèrie	10
Publicacions periòdiques	10
Articles de revista	10
Articles de diari.....	10
Publicacions oficials	11
Audiovisuals	12
Enregistraments	12
Programes de ràdio o televisió	12
Materials gràfics	13
Cartells i tríptics.....	13
Recursos electrònics	14
Fitxers informàtics.....	14
Documents en línia.....	14

Preàmbul

Amb la finalitat de donar unes orientacions pràctiques per a la citació dels diversos tipus de documents que s'utilitzen en l'elaboració dels treballs de recerca terminològica, el TERMCAT ha elaborat el document de *Criteris de citació bibliogràfica*. Aquests criteris es fonamenten en la norma ISO 690 (INTERNATIONAL STANDARD ORGANIZATION. *Norme internationale ISO 690: documentation -références bibliographiques - contenu, forme et structure*. 2e éd. [Genève]: ISO, 1987) i en la descripció bibliogràfica normalitzada internacional (ISBD).

Les bibliografies que han d'acompanyar una obra terminològica s'aconsella que presentin les obres classificades en els apartats següents:

Obres especialitzades, que inclouen manuals, normes, estudis, catàlegs, revistes, enregistraments audiovisuals, cartells, etc.

Obres terminològiques, és a dir, diccionaris, vocabularis, glossaris, thesaurus, etc. especialitzats.

Obres lexicogràfiques, és a dir, diccionaris de llengua general, monolingües o d'equivalències.

Dins de cada apartat les referències bibliogràfiques es presenten ordenades alfabèticament per l'autor o bé, en el cas de les obres anònimes, per la primera paraula del títol que no sigui un article.

Abreviatures

(a.d.)	alta densitat
[ca.]	circa, precedeix una data de publicació aproximada
comp.	compilador
coord.	coordinador
cop.	copyright, precedeix la data extreta del copyright
(d.d.)	doble densitat
dir.	director
DL	dipòsit legal, precedeix la data extreta del dipòsit legal
ed.	editor o director literari
[et al.]	et alii, indicació de l'omissió d'autors
[i.e.]	id est, precedeix una data de publicació corregida
núm.	número d'exemplar de publicació en sèrie
p.	pàgina/es
[S.l.]	sine loco, s'utilitza quan no es coneix el lloc de publicació
[s.n.]	sine nomine, s'utilitza quan no es coneix el nom de l'editor
[sic]	segueix una incorrecció
v.	segueix el nombre de volums d'una monografia
Vol.	precedeix el número del volum citat

Identificació del document

Per a la citació de qualsevol tipus de document es recomana de presentar les dades bibliogràfiques corresponents als sis elements bàsics que permeten d'identificar-lo: autoria, títol, edició, publicació, col·lecció i número normalitzat. Tota informació relativa a aquests elements que no consti de manera explícita al document i que sigui significativa per a la seva identificació, s'indica entre claudàtors.

Autoria

Autor personal

Representació: COGNOM/S, Inicial/s del nom.

ex. MOLL i MARQUÈS, A.

Si l'obra té dos o tres autors, s'han d'anotar les dades de cadascun separades per punt i coma.

ex. PANAREDA i CLOPÉS, J.M.; BUSQUÉ i BARCELÓ, J.; RABELLA i VIVES, J.M.

Si l'obra té més de tres autors, s'ha d'anotar el primer seguit de [et al.].

ex. ROMAGUERA, J. [et al.].

Editor literari, compilador o coordinador

També es consideren autors els editors o directors literaris, compiladors o coordinadors d'obres col·lectives. En aquest cas, després dels cognoms i el nom cal afegir l'abreviatura corresponent al tipus de funció realitzada: ed., comp., coord.

ex. DUARTE, C.; ALAMANY, R., eds.

ex. PELLETIER, D., dir.

Entitats

La representació de l'autoria en el cas de les entitats es fa a partir del nom pel qual s'identifiquen en el document.

ex. CENTRO ESPAÑOL DE PLÁSTICOS.
UNIVERSITAT DE BARCELONA.
UNESCO.

En el cas de les entitats de govern, cal indicar en primer lloc el nom geogràfic (país, regió, ciutat, etc.) en la llengua en què es fa la citació (en cas de dubte, però, cal emprar la forma vernacle) i després el nom de la institució en la llengua del document, separats per un punt.

ex. BARCELONA. AJUNTAMENT.
CATALUNYA. GENERALITAT. DEPARTAMENT DE CULTURA.
FRANÇA. MINISTÈRE DE L'ÉCONOMIE, DES FINANCES ET DU BUDGET.

Pel que fa a les actes de congressos, cal citar el nom de la persona o entitat que a la portada del document s'esmenta com a responsable principal. Altrament, s'ha d'anotar el títol específic del congrés.

ex. MIRALLES, C. [ed.]. *Actes del I Seminari de correcció de textos.*

Catalunya-Québec: legislació i polítiques lingüístiques: actes del Col·loqui Internacional sobre Polítiques i Legislacions Lingüístiques Comparades.

Autoria desconeguda

Si en una publicació no hi figura la responsabilitat principal, se cita directament pel títol.

Títol

Representació: *Títol: subtítol.*

El títol i el subtítol s'han de transcriure tal com apareixen a la portada i en cursiva (en el cas que no es pugui representar la cursiva, s'ha d'indicar amb subratllat). La inicial de la primera paraula del títol s'escriu amb majúscula, però si es tracta d'un article o una preposició caldrà escriure també en majúscula la inicial del mot següent. En el cas que l'obra tingui un subtítol, s'ha d'escriure a continuació del títol, separat per dos punts i un espai, en cursiva i amb minúscules.

ex. LAPOINTE-GIGUÈRE, M.; PERRON, Y. *Vocabulaire de la prestation de services.*

DUMORTIER, B. *Atlas de les religions: creences, pràctiques i territoris.*

Edició

Representació: en xifres, abreujada i en la llengua del document.

El número de l'edició només s'ha d'esmentar a partir de la segona.

ex. SOANES, C.; STEVENSON, A. [eds.]. *Oxford dictionary of English*. 2nd ed.

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet: diccionari terminològic*. 2a ed. rev. i ampl.

Peu editorial

Representació: Lloc de publicació: editorial, data de publicació.

ex. ZINGARELLI, N. *Lo Zingarelli 2004: vocabolario della lingua italiana*. Bologna: Zanichelli, 2003.
ISBN 88-08-15478-5

LLORIS i SAMO, D.; MESEGUER i BALLESTER, S.; PORTA i GUIU, L. *Ictionímia: els noms dels peixos del mar català*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, 2003.
ISBN 84-393-6297-8

El nombre de volums s'ha d'anotar en xifres aràbigues seguides de l'abreviatura v. al darrera de l'any seguit d'un punt.

ex. FARRERAS VALENTÍ, P.; ROZMAN, C. *Medicina interna*. 13a ed., 1a ed. en català. Madrid [etc.]: Harcourt Brace, 1997. 2 v.
ISBN 84-8174-178-7

Lloc de publicació

El lloc geogràfic on s'ha publicat el document s'ha de citar en la llengua del document. Quan es consideri necessari per a la identificació, es pot afegir un altre nom conegut de la població o bé la indicació de província, regió, país, etc., en la llengua de citació.

ex. Lerpwl [Liverpool]
Santiago [Xile]
Cambridge [Massachusetts]

Si hi ha més d'un lloc de publicació, se cita el que es menciona de manera destacada o en primer terme, i la resta s'ometen tot afegint-hi [etc.]. Els altres llocs de publicació, si no són més de tres, es poden indicar separats per punt i coma.

ex. Wien [etc.]
Montréal; Toronto

Quan el lloc és incert es pot fer constar, en la llengua de citació, seguit d'un signe d'interrogació i entre claudàtors. Si no es pot donar cap lloc, s'indicarà amb l'abreviatura [S.I.].

ex. [València?]

Editor o editorial

El nom de l'editor s'ha d'escriure en la llengua del document, ometent les mencions genèriques del tipus *Editorial* o *Edicions*, llevat que formin part del nom de l'editor.

ex. Edicions 62
Columna

Quan hi ha més d'un editor, s'indiquen separats per dos punts.

ex. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya: Enciclopèdia Catalana, 2001.

Si no hi consta l'editor, s'ha d'utilitzar l'abreviatura [s.n.].

Data de publicació

En les monografies, publicacions periòdiques i articles de revista la data de publicació s'indica únicament amb l'any. Cal transcriure-la tal com apareix a l'obra encara que sigui incorrecta, afegint entre claudàtors la data corregida precedida de l'abreviatura i.e.

ex. 1697 [i.e. 1967]

Si no hi ha data de publicació, s'ha d'esmentar la data del dipòsit legal, la del copyright o bé la de fabricació, indicades com a tals i per aquest ordre.

ex. cop. 2004
DL 2000
imprès 1998

Quan no és possible assignar cap de les dates esmentades, es fa constar una data aproximada.

ex. [ca. 1996] data aproximada
[2001?] data probable
[199-] dècada certa

En les publicacions oficials i els articles de diari, cal escriure la data completa en la llengua del document: dia (en xifres), mes (en lletres) i any (en xifres).

Col·lecció

Representació: (Nom de la col·lecció; número)

S'ha de citar el títol de la col·lecció i, si és el cas, el número en xifres aràbigues. Les mencions del tipus *Col·lecció* o *Sèrie* s'han de suprimir llevat que formin part del nom de la col·lecció.

ex. SOLÀ, J. *Ensenyar la llengua*. Barcelona: Empúries, 2003. (Biblioteca universal; 179)
ISBN 84-759-6996-8

Número normalitzat

Representació: ISBN número
ISSN número

Cal esmentar el número normalitzat en les publicacions que en tinguin, en una nova línia al final de la citació.

ex. CATALUNYA. GENERALITAT. DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA.
Documentació jurídica i administrativa. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
Departament de Cultura, 2002. (Criteris lingüístics; 5)
ISBN 84-393-6001-0

Monografies

Libres

Representació: AUTORIA. *Títol*. Edició. Lloc: Editorial, any. Núm. v. (Col·lecció; núm.)
ISBN núm.

ex. *Gran Enciclopèdia Catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1993. 25 v.
ISBN 84-85194-81-0

ESCARDINO BENLLOCH, A.; BERNA PRATS, À. *Introducció a l'enginyeria dels reactors químics*. [València]: Universitat de València, 2003. (Educació. Materials; 67)
ISBN 84-370-5669-1

SOCIEDAD ESPAÑOLA DE CIENCIAS HORTÍCOLAS. *Diccionario de ciencias hortícolas*. Madrid [etc.]: Mundi-Prensa, 1999.
ISBN 84-7114-818-8

Parts d'una monografia

Representació: AUTORIA. "Títol de la part de la monografia". A: *Dades bibliogràfiques de l'obra completa*. P.
ISBN núm.

ex. YOUTH, H. "Observem ocells que desapareixen". A: *L'Estat del món 2003: informe del Worldwatch Institute sobre el progrés cap a una societat sostenible*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2003. P. 15-41.
ISBN 84-95584-17-4

Quan l'autoria d'una part d'una monografia coincideix amb la de l'obra general, com pot ser el cas d'un glossari o d'una bibliografia, se cita al final de la referència bibliogràfica de l'obra completa, abans del número normalitzat, en una nova línia.

ex. ROHRLICH, F. *De la Paradoxa a la realitat: els nostres conceptes bàsics del món físic*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994. (Biblioteca universitària; 19)
Glossari: p. 227-230
ISBN 84-7739-645-0

En el cas que només s'hagi consultat un dels volums d'una obra, s'ha de fer constar després de la menció del títol mitjançant l'abreviatura Vol. i el número del volum en xifres aràbigues.

ex. SOLÀ, J., dir. [et al.]. *Gramàtica del català contemporani*. Vol. 3. Barcelona: Empúries, 2002.
ISBN 84-7596-909-7

Quan un volum té un títol propi, s'escriu en cursiva a continuació de la indicació de volum, seguida de dos punts.

ex. HERNÁNDEZ CARDONA, F.X. *Història militar de Catalunya: aproximació didàctica*. Vol. 2. *Temps de conquesta*. Barcelona: Rafael Dalmau, 2002.
ISBN 84-232-0655-6

Normes

Se citen pel nom de l'entitat responsable de la norma, seguit del títol i del codi de la norma, si aquest no forma part del títol. A continuació s'indica l'edició i les dades de publicació: lloc, editorial i any.

ex. ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE NORMALIZACIÓN Y CERTIFICACIÓN. *Vocabulario dental: UNE EN 21942-2*. Parte 2: Materiales dentales. Madrid: AENOR, cop. 1993.

INTERNATIONAL STANDARD ORGANIZATION. *Normes terminologiques internationales: élaboration et présentation*. ISO 10241. Genève: ISO, 1992.

Catàlegs comercials

Tot i que cal mirar de tractar-los com a monografies, sovint no tenen autor, títol o peu editorial visibles. Aleshores es poden citar pel nom de l'empresa o organització, amb les dades de lloc i data del dipòsit legal, si n'hi ha.

ex. BOSCH. *Lista de precios: junio 1996*. Barcelona: BOSCH, 1996.

HONDA. *Catàleg general 2001: primer l'home, després la màquina*. La Garriga: Greens Power Products, 2000.

USAG. *Catálogo general: tecnología para el hombre*. Monvalle, Italia: Utensilerie Associate, [199-?].

Publicacions en sèrie

Publicacions periòdiques

Representació: **Títol: subtítol** [Lloc de publicació] Vol. (any), núm. de l'exemplar.
ISSN número

ex. *Meta: journal des traducteurs* [Montréal] Vol. 49 (2004), núm. 1.
ISSN 0026-0452

Terminogramme: bulletin d'information terminologique et linguistique [Québec] (2002),
núm. 103.
ISSN 0225-3194

Articles de revista

Representació: **AUTORIA.** "Títol de l'article". **Títol de la revista** Vol. (any), núm. de l'exemplar, p.

Cal indicar la primera i la darrera pàgina de l'article, separades amb un guió.

ex. SCULLEN, M.E. "Les Dictionnaires français: un lieu privilégié du sexisme?". *Cahiers de lexicologie*. Vol. 83 (2003), núm. 2, p. 131-151.

PLUVINET, P. "Le Vocabulaire forestier". *La Banque des mots* (2004), núm. 67, p. 41-49.

És opcional indicar el número d'ISSN.

Articles de diari

Representació: **AUTORIA (si hi consta).** "Títol de l'article". **Nom del diari** [Lloc d'edició] (dia mes any), núm., p.

Cal fer constar el lloc d'edició del diari entre claudàtors si no forma part del nom del diari. La data es dona completa, en la llengua del document.

ex. BAÑOS, J.-E. "Epònims: els noms propis de la ciència". *Avui* [Barcelona] (15 novembre 2003), núm. 9389, p. 36.

Publicacions oficials

Representació: *Títol* (dia mes any), núm. de l'exemplar.

Cal transcriure la data en la llengua del document. La citació dels textos que apareixen a les publicacions oficials segueix la representació anterior precedida pel títol del text entre cometes i un punt.

ex. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (13 setembre 2004), núm. 4217.*

"Real Decreto Legislativo 2/2000, de 16 de junio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas". *Boletín Oficial del Estado* (21 junio 2000), núm. 148, p. 21775-21823.

Audiovisuals

Enregistraments

Representació: **AUTORIA. *Títol* [Designació específica del tipus de document]. Lloc: editorial, any.**

S'hi inclouen tant els enregistraments sonors (casset, disc) com els d'imatges (videocasset, videodisc).

S'admet com a responsable d'autoria qualsevol persona o entitat que hagi participat de manera important a la creació del seu contingut artístic o intel·lectual o a la seva realització: autors, compositors, intèrprets, directors, productors, realitzadors, etc. Si no se'n destaca cap, se citen directament pel títol.

ex. AMARGÓS, J. A. *La Febre d'or* [Disc sonor]. Barcelona: PDI, DL 1993.

PORT DE BARCELONA. SERVEI LINGÜÍSTIC DE CATALÀ. *El Català, més a prop* [Videocasset]. Barcelona: Port de Barcelona, 1999.

The Language of realism [Casset sonora]. London: Routledge, 1996.

Programes de ràdio o televisió

Representació: ***Nom del programa*. Responsabilitat (si escau). Entitat emissora, menció de la data d'emissió.**

No s'indica la designació específica del tipus de document.

ex. *Autògrafs*. Dir. Jordi Turtós. Canal 33, Televisió de Catalunya, emès el 13 de gener de 1997.

Objetivo '92. RTVE, emès el 10 d'abril de 1987.

El Terrat. Dir. Andreu Buenafuente. Catalunya Ràdio, emès el 15 de novembre de 1996.

Materials gràfics

Cartells i tríptics

Representació: **AUTORIA.** *Títol* [Designació específica del tipus de document]. Lloc: editorial, any.

Si presenten una responsabilitat d'autoria, se citen per l'autor; si no, pel títol. Si no tenen títol, es fa una breu descripció del seu contingut entre claudàtors.

ex. VALÈNCIA. DIPUTACIÓ. PROMOCIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ. *El Dolç* [Cartell]. [València]: Diputació de València. Àrea de Cultura. Promoció Lingüística del Valencià, [2002].

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Telefonia mòbil* [Tríptic]. [Barcelona]: TERMCAT, Centre de Terminologia, DL 2004.

Recursos electrònics

Fitxers informàtics

Representació: **AUTOR O DESENVOLUPADOR. *Títol* [Fitxer informàtic]. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial o distribuïdora, any de publicació. Descripció material (Col·lecció) Número normalitzat**

ex. COL·LEGI OFICIAL DE GESTORS ADMINISTRATIUS DE CATALUNYA. *Recursos lingüístics en línia* [Fitxer informàtic]. [Barcelona]: Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya, 2003. 1 disquet 3 ½

CATALUNYA. GENERALITAT. INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. *Anuari estadístic de Catalunya 1992-2002* [Fitxer informàtic]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya, DL 2002. 1 CD-ROM
ISBN 84-393-5972-1

Documents en línia

Representació: **AUTOR. *Títol* [En línia]. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial o distribuïdora, any de publicació. <adreça web> [Consulta:]**

ex. EUROPEAN COMMISSION. TRANSLATION SERVICE. *Eurodicautom* [En línia]. [S.l.]: European Commission, 2004.
<<http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller>> [Consulta: 22 setembre 2004]

BELGIQUE. MINISTÈRE DE LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE DE BELGIQUE. SERVICE DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Banque de données terminologique* [En línia]. Bruxelles: Communauté Française de Belgique, 2004.
<<http://www.cfwb.be/franca/bd/bd.htm>> [Consulta: 31 juliol 2004]